

PIEMONTESE

ŠLECHTITELSKÝ PROGRAM

Šlechtitelský program plemene piemontese

1. Historie a základní charakteristika plemene

Piemontský skot pochází ze severozápadní části Itálie – z podhůří Savojských Alp z oblasti označované jako Piemonte – což mu dalo jeho název. Piemontské plemeno je typickým představitelem masného skotu středního rámce s výrazným osvalením a jemnou kostrou. Plemeno původně s trojstrannou užitkovostí mléko-maso-tah je od dvacátých let tohoto století šlechtěno na masnou užitkovost. Tento proces je intenzivní zejména v posledních 40 letech, kdy byla ustavena Národní asociace chovatelů piemontského skotu (ANABORAPI), která vede plemennou knihu a je garantem plemenářské práce

Plemeno je středního tělesného rámce s hmotností dospělých krav kolem 600 kg a dospělých býků kolem 900 kg. Je požadována jemná kostra a kůže v kombinaci s výrazným osvalením.

Vyžadována je pevná, ale jemná konstituce vyjádřená dobrou adaptací zvířat na různá prostředí, vynikající pastevní schopností, nenáročností na chovatelské podmínky a vysokou konverzí objemných krmiv. U plemenic je požadována dobrá plodnost, která je dána snadností telení a mateřskými vlastnostmi, v kombinaci s dlouhověkostí (10 i více telat za život). První telení ve věku 25 - 30 měsíců. U plemeníků je požadována dobrá plodnost daná počtem narozených telat v kombinaci se snadnými porody. Zvířata mají živý temperament, bez agresivních projevů v chování.

Jatečná zvířata dosahují solidních přírůstků, při vysoké jatečné výtěžnosti (u býků nad 65 %, u jalovic a kříženců – býků nad 60 %, u krav nad 55 %). Jatečně opracovaná těla se vyznačují nízkým podílem tuku a kostí a naopak nadprůměrným podílem „zadního“ masa. Maso je charakteristické chuti, libové a jemné s nízkým podílem tuku.

2. Světové trendy a směry šlechtění

V současné době je v plemenné knize v zemi původu evidováno cca 195 tisíc kusů zvířat, z čehož je cca 98 tisíc plemenic. Celkový počet plemenic tohoto plemene je odhadován na cca 150 tisíc. Vývoj počtu zapojených zvířat má vzestupnou tendenci a od roku 1995 do roku 2005 se zvýšil počet zapojených plemenic o téměř dvojnásobek. Zvířata zapsaná v plemenné knize jsou chována u 2000 chovatelů a průměrná velikost stáda je cca 23 plemenic (za posledních 10 let zvýšení o 37 %).

Šlechtitelský program je centrálně řízen, plemenné hodnoty vypočítává pro všechna zvířata ANABORAPI. Šlechtitelská práce přímo na farmách je velmi liberální a v zásadě stačí pro zápis býků i plemenic do plemenné knihy pouze shoda se standardem. Naopak selekční program pro výběr inseminačních býků, kteří zásadně ovlivňují populaci je velmi intenzivní. Od 5 % nejlepších matek je měsíčně vykoupeno ve věku 1,5 měsíce 18 býčku do genetické stanice, kde jsou po přípravném období podrobeni testu vlastní užitkovosti. Přibližně 13 % zvířat postupuje na základě vlastní užitkovosti do testů kontroly dědičnosti a ročně se z toho asi polovina klasifikuje pro použití do inseminace (kolem 7 ks). Celková intenzita selekce je cca 95 %. Po inseminaci je březích cca 70 % plemenic a i toto číslo má rostoucí tendenci (proti 45 % v roce 1988), na živého býka v přirozené plemenitbě připadá pro připouštění průměrně 40 plemenic.

Populace je na úrovni následujících hodnot

Býčci ve věku 11 měsíců		
Ukazatel	Populace v KU	Genetická stanice – průměr (maximum)
Výška v kohoutku	119 cm	122 cm (127 cm)
Délka těla	145 cm	151 cm (160 cm)
Obvod hrudníku	181 cm	190 cm (196 cm)
Obvod holeně	18,5 cm	
Přední šířka pánve	43,6 cm	
Zadní šířka pánve	39,2 cm	
Délka pánve	52 cm	
Hmotnost	438 kg	535 kg (593 kg)
Plemenice		
Ukazatel	42 měsíců	6 a více let
Výška v kohoutku	131	132
Délka těla	160	163
Hmotnost	522	552

Z hodnot a ukazatelů získaných v chovech se statistickými metodami pro každé zvíře vypočítává PH pro: telení a telení dcer, osvalení a přírůstek. Z těchto hodnot se vypočítává chovný a masný index – při výpočtu se zohledňuje kvalita končetin. Mezi PH pro jednotlivé ukazatele jsou prokazatelné genetické korelace (viz tabulka).

Genetické korelace užitkových vlastností			
Vlastnost	přírůstek	snadnost telení	telení dcer
Osvalení	-0,25	-0,05	-0,25
Přírůstek		-0,46	0,25
Snadnost telení			-0,45

V indexech je preferována schopnost telení a telení dcer (celkový součet tvoří 60 % s různou váhou u chovného a masného indexu), nad přírůstkem (14 %) lehce dominuje osvalení (20%), končetiny tvoří 6 % indexu.

3. Vývoj stavů v ČR

Chov plemene byl v ČR založen v roce 1993. Stáda byla v převážné míře zajištěna importem jalovic z Itálie a částečně také z Holandska a Německa (reimport z Itálie) a Dánska. Chov se ale začal intenzivněji rozvíjet až v posledních cca třech letech, neboť v minulém období se u většiny zvířat prováděly výplachy pro získání embryí.

4. Chovný cíl a standart plemene

4.1. Chovný cíl

Chovný cíl je vyjádřením požadovaného vývoje uvnitř plemene, ke kterému by měla směřovat realizace šlechtitelského a selekčního programu.

Pro mateřskou populaci je požadováno výborná plodnost a snadnost telení. Požadován je výrazně masný typ skotu s výbornou jatečnou výtěžností, vysokým podílem hodnotných jatečných partií a nízkým protučněním. Pro mateřskou populaci je požadována výborná plodnost a snadnost telení. Preferovány jsou plemenice dlouhověké s vysokou mléčností a dobrými mateřskými vlastnostmi.

Zvířata se vyznačují pevnou, ale jemnou konstitucí, pevným zdravím a dobrou schopností adaptovat se jak na extenzivní podmínky výživy, tak na intenzivní dokrm. Plemenná zvířata nesmějí být zjevnými ani skrytými nositeli dědičných poruch zdraví. Požadována jsou zvířata chodivá, s dobrou pastevní schopností.

V rámci čistokrevné populace je žádoucí na základě KD potomstva vyhodnocovat zvířata s ohledem na vhodnost použití pro produkci masa a pro zakládání chovných linií.

4.2. Základní parametry chovného cíle

4.2.1. Reprodukční ukazatele

Dobrá reprodukce a plodnost je u všech masných plemen skotu rozhodujícím předpokladem ekonomiky chovu. Na jejích výsledcích vyjádřených v konečné fázi počtem živě narozených telat se podílejí stejnou měrou obě pohlaví, tedy jak plemenice tak plemeni. Objektivním kritériem hodnocení plodnosti je především počet zabřezlých plemenic a počet živě narozených telat na 100 krav základního stáda. Kromě genetických předpokladů je však reprodukce v nemalé míře ovlivněna i dalšími činiteli jako je zdravotní stav, úroveň výživy zvířat a způsob jejich odchovu. K zajištění dostatečného počtu zvířat pro účely čistokrevné plemenitby i užitkového křížení je nezbytné využívat všechny dostupné způsoby reprodukce, které vyhovují systému chovu masných plemen.

4.2.1.1. U plemenic

- počet odchovaných telat na 100 krav základního stáda - minimálně 95
- hodnocení obtížnosti porodů vyjádřené procentem snadných porodů podle platné metodiky KUMP (klasifikace 1 a 2) - min. 95 %
- věk plemenice při 1. otelení - 25 – 30 měsíců
- průměrné mezidobí – 360 - 400 dnů, při hodnocení tohoto ukazatele je třeba zohlednit využití embryotransferu
- dlouhověkost
- vysoká mléčnost, dobré mateřské vlastnosti

4.2.1.2. U plemenných býků

- dosažená březost po skončeném připouštěcím období - min. 90 %
- hodnocení průběhu porodů a jejich obtížnost

4.2.2. Růstová schopnost

Kontrola užitkovosti masných plemen je základním prostředkem při šlechtění piemontského skotu a zajišťuje důsledné naplnění selekčního i šlechtitelského programu.

Systém zjišťování hmotností je prováděn na základě „Metodiky kontroly užitkovosti skotu bez tržní produkce mléka“.

- a) **hodnocení růstové schopnosti** – hmotnost ve 120, 210 a 365 dnech
- b) **výkrmová schopnost a jateční výsledky** – požadován je výrazně masný typ s jatečnou výtěžností býků nad 65 % při dosažení jatečné zralosti ve věku 15-18 měsíců a hmotnosti 600-750 kg a u jalovic nad 60 % ve věku 14-15 měsíců a hmotnosti 450-500 kg, vysokým podílem hodnotných jatečných partií a nízkým protučněním. Pro hodnocení tohoto ukazatele je třeba využívat výsledky porážek a klasifikace zvířat pomocí SEUROP a jejich evidence v rámci CE.

4.3. Hodnocení exteriéru

Hodnocení zevnějšku je prováděno inspektory ČSCHMS podle „Metodiky popisu a hodnocení zevnějšku masných plemen skotu“ a je evidováno v databázi KUMP ČSCHMS. S výsledkem hodnocení zvířete je chovatel seznamován prostřednictvím tiskové sestavy, která obsahuje identifikační údaje zvířete a chovatele, bodové hodnocení jedince, výšku v kříži, hmotnost v den vážení, jméno hodnotitele a datum provádění bonitace. Hlavním selekčním kritériem při posuzování exteriéru u piemontského skotu jsou znaky plemene vymezené plemenným standardem. Při vlastním hodnocení bude zvlášť silný důraz kladen především na parametry tělesného rámce, tělesné stavby, užitkového typu a osvalení.

Součástí lineárního hodnocení zevnějšku je v příloze šlechtitelského programu (v tabulkové části za textem) bodové hodnocení výšky v kříži a hmotnosti pro všechny věkové kategorie.

Hodnoceny jsou tyto kategorie (ve věku):

Telata – ve stupni KU „A“ ve věku 171 – 290 dní, ve stupni „B“ ve věku 171 – 250 dní

Jalovice – jsou hodnoceny v roce, ve kterém dosáhnou 2 let věku

Krávy - se hodnotí v roce, ve kterém dosáhnou 5i let věku, na žádost chovatele je možno provést bonitaci i v jiném termínu

Plemenní býci - jsou hodnoceni při výběru do plemenitby, na žádost chovatele je možno býky přebonitovat, obvykle v roce, ve kterém dosáhli 5i let věku

4.4. Standart plemene

Zbarvení	u býků od světle plavého až po šedé s možným zdůrazněním černého zbarvení na hlavě kolem očí, na krku, plecích, zádi a na končetinách. Krávy jsou od bílých až po světle plavé, telata se rodí sytě plavá až nahnědlá.
Sliznice	narůžovělé beze skvrn
Hlava	u býků výrazná, krátká a mohutná. U krav jemná, dlouhá a úzká. Čelo je rovné, uši střední, mulec je tmavě pigmentován, široký s výraznými nozdrami. Sliznice jazyka je narůžovělá s možným šedým až s namodralým nádechem.
Rohy	krátké, rovné, směřující do stran, do 20 měsíců tmavé u starších zvířat na bázi nažloutlé s černou špičkou

Oči	velké s výraznou černou duhovkou
Krk	relativně dlouhý, u samců výrazně osvalený, se středně velkým lalokem
Hrud'	hluboká a široká s dobře osvalenou plecí a pevně vázanou lopatkou
Hřbet'	dlouhý a rovný, pevně vázaný s hrudí, bedra jsou široká a prostorná. Spodní linie břicha je rovnoběžná se hřbetem.
Zád'	šíroká s výraznou hlubokou a širokou kýtou u býků a širokou pánví u krav
Ocas	rovně nasazen, dlouhý, rovný s černě zbarvenými žíněmi na konci
Končetiny	suché a jemné, se středně dlouhou holení a korektním postojem. U hrudních končetin je přípustný mírně rozevřený postoj. Paznehty bez defektů, černě pigmentované.
Kůže	jemná a elastická

Vylučující znaky pro zápis do PK:

- atypické zbarvení kůže
- úplná depigmentace viditelných sliznic
- velmi těžká hlava
- silně vyjádřený „kapří“ hřbet
- silně zdvižená zád'
- silný x-ovitý nebo sudovitý postoj končetin, extrémní zaúhlení končetin
- velmi krátké struky u krav
- velmi dlouhá, měkká spěnka („medvědí postoj“)
- velmi úzký, ostrý kohoutek, velmi úzká bedra, slabě osvalená zád' (boční i zadní pohled)
- hrubá a těžká kostra
- tlustá, hrubá neelastická kůže
- veškeré genetické vady, kryptorchismus, monarchismus
- výrazné vady mechaniky pohybu

Jako nežádoucí jsou identifikovány následující vady, které sice nevylučují zvíře z chovu, ale snižují jeho chovnou hodnotu:

- extrémně dlouhá nebo úzká hlava
- extrémně úzká, krátká nebo sražená pánev
- sudovitý nebo x-ovitý postoj končetin
- velmi nepravidelné nebo atrofované struky, přídavné struky

4.5. Cíle šlechtitelského programu

Kategorie	Hmotnost ve věku (kg)		Výška v kříži (cm)
	210 dnů	365 dnů	
Býčci	265	485	127
Jalovičky	235	325	121
Kategorie	Hmotnost (kg)		Výška v kříži (cm)
Prvotelky	540		137
Krávy (po 3 otel.)	595		141
Plem. býci nad 3 roky	900		139

5. Selekční program

Selekční program je soubor opatření, který má za cíl, na základě objektivně zjištěných vlastností zevnějšku, růstové schopnosti a užitkových vlastností, vybírat pro plemenitbu přednostně ta zvířata, jejichž uplatnění v populaci směřuje k naplnění chovného cíle. Jelikož se populace jako celek vyvíjí, mění se průběžně i konkrétní požadavky selekčního programu.

5.1. Matky býků

Vybrané matky býků musí tvořit elitní skupinu odpovídající kvalitativnímu vrcholu celé populace zvířat charakterizovanou vysokou typologickou vyrovnaností a špičkovou úrovní vlastní užitkovosti. Chov a výběr matek plemenných býků bude prováděn v chovech s čistokrevnou plemenitbou zapojených do kontroly užitkovosti masného skotu stupně „A“. Hlavními kritérii výběru budou především vlastní výsledky v oblasti reprodukce, vlastní masné užitkovosti dané vlastní růstovou schopností a vlastní plemennou hodnotou pro tuto vlastnost a znaky exteriéru. Za matky plemenných býků budou vybírány pouze krávy zdravé, s odpovídající plodností, dobrými mateřskými vlastnostmi a se známým původem. Pro výběr matek plemenných býků je vodítkem plemenná hodnota (PH). Příslušná kritéria selekce pro všechny rozhodující oblasti, tj. reprodukci, lineární hodnocení zevnějšku a plemenné hodnoty, stanoví s dostatečným předstihem Rada plemenné knihy a to na základě průměrných výsledků populace. Zařazení plemenice do kategorie matek býků není trvalého rázu a bude upřesňováno podle výsledků zjišťovaných v kontrole užitkovosti. Ve sporných případech rozhoduje o zařazení plemenice mezi matky býků Rada plemenné knihy plemene piemontese.

Obecné podmínky pro výběr matek býků

- *zápis do plemenné knihy v oddíle A*
- *dobrý zdravotní stav*

5.2. Otcové býků

Tito býci budou používáni především pro záměrné připařování na matky plemenných býků, kde hlavním úkolem bude produkce mladých zvířat se špičkovými vlastnostmi v oblasti masné užitkovosti a exteriéru. Zařazení býka do kategorie otce býků není trvalého charakteru a bude se upřesňovat podle výsledků zjišťovaných v kontrole užitkovosti. Příslušná kritéria selekce pro všechny rozhodující oblasti, tj. reprodukci, lineární hodnocení zevnějšku a plemennou hodnotu

stanoví Rada plemenné knihy a to na základě průměrných výsledků populace. Ve sporných případech rozhoduje o zařazení býka mezi otce býků Rada plemenné knihy plemene piemontese.

Obecné podmínky pro výběr otců býků

- *zápis do plemenné knihy v oddíle A*
- *dobrý zdravotní stav*

Výběr otců býků je zajišťován z

- *býků inseminačních*
- *býků z přirozené plemenitby*

6. Produkce a výběr býků do plemenitby

6.1. Odchov plemenných býčků

Odchov mladých plemenných býků probíhá na uznaném testačním zařízení (OPB) nebo u chovatele. Kritéria pro výběr býčků do odchovu bude upřesňovat Rada plemenné knihy plemene piemontese na základě výsledků populace.

6.1.1. Obecné podmínky pro výběr býčka do odchovu

- Pochází od vybraných rodičů z chovů zapojených do KUMP stupně „A“
- Býček splňuje kritéria pro výběr býčků do odchovu vyhlášené Radou plemenné knihy
- Má ověřen původ v souladu s platnou legislativou
- Zdravý býček odpovídající podmínkám KDZ
- Splňuje standard plemene

6.1.2. Odchov a zkoušky vlastní růstové schopnosti býků

6.1.2.1. Odchov na uznaném testačním zařízení (OPB)

Cílem odchovu plemenných býčků je testace jejich vlastní užitkovosti za standardních podmínek. Provoz a podmínky odchovu se řídí dle „Metodiky pro odchov a zkoušky vlastní užitkovosti býků masných plemen skotu“. Zpracování a vyhodnocování výsledku odchovu je prováděno centrálně. Výsledky zkoušek vlastní užitkovosti jsou podkladem pro selekci. Základní výběry býků probíhají zpravidla na odchovných plemenných býků (OPB).

6.1.2.2. Odchov u chovatele

Chovatel má možnost odchovat býčka mimo testační zařízení. Při tomto systému není sledován přírůstek v období testu, ale pouze přírůstek od narození. Takto odchovaní býčci jsou k základnímu výběru předvedeni na chovném svodu. Pro přihlášení býčka na svod platí obecné podmínky, jako pro výběr do testačního zařízení (OPB). Zpracování a vyhodnocování výsledku odchovu je prováděno centrálně. Výběry býků u chovatele se řídí pokyny, které pro každý rok vydává ČSCHMS ve spolupráci s Radou plemenné knihy plemene piemontese.

6.2. Selekční kritéria pro výběr býků do plemenitby

6.2.1. Odchov na uznaném testačním zařízení (OPB)

- býček musí odpovídat požadavkům standardu plemene
- selekční kritéria budou upřesňována Radou plemenné knihy (PK) piemontese

6.2.2. Odchov u chovatele

- býček musí odpovídat požadavkům standardu plemene
- selekční kritéria budou upřesňována Radou plemenné knihy (PK) piemontese

6.2.3. Import býka ze zahraničí

Zvířata importována ze zahraničí, (případně dárce spermatu), jsou vybrána do plemenitby, pokud splňují podmínky pro zápis do oddílu A plemenné knihy. Při zápisu do PK se přihlíží zejména k:

- býček musí odpovídat požadavkům standardu plemene
- selekční kritéria budou upřesňována Radou plemenné knihy (PK) piemontese

6.3. Způsob výběru býků do plemenitby

Býci jsou vybíráni komisí složenou z delegovaných zástupců ČSCHMS a Klubu chovatelů piemontese. Členy komise navrhuje a schvaluje Rada plemenné knihy piemontese. Ve sporných případech rozhodnutí výběrové komise se bude postupovat dle schváleného reklamačního řádu ČSCHMS. O každém výběru je vyhotoven „výběrový protokol“, který obsahuje zejména:

- místo a datum výběru
- datum narození
- chovatel a majitel býka
- seznam členů komise
- identifikační údaje býka
- výsledek lineárního hodnocení
- výsledek výběru:

1. Vybrán - do „Přirozené plemenitby a inseminace“ (linie ZPI*)

Při hodnocení exteriéru při základním výběru je požadována minimální hodnota 6 bodů v každém z 10 hodnocených ukazatelů (povoleno 1 x 5 bodů za velikost těla).

- do „Přirozené plemenitby“ (linie ZPI*)

Ve všech ostatních případech, kdy není splněna podmínka dle bodu 1.

2. Odročén

3. Vyřazen nebo vyřazen před základním výběrem (nevybrán do plemenitby)

* zkratka platí až do vyčerpání pořadového čísla ústředního registru uvnitř linie (do čísla 990)

- linie a přidělený registr z ústředního registru plemeníků (linie se přiděluje dle výsledku hodnocení zvířete při základním výběru)

- případně další údaje v souladu s platnou legislativou

Podmínky určující výsledek výběru upřesňuje RPK.

Ve sporných případech se bude postupovat dle schváleného reklamačního řádu ČSCHMS.

7. Testování a posuzování (KUMP)

Testování a posuzování je prováděno dle „Metodiky kontroly užitečnosti skotu bez tržní produkce mléka“ a hodnocení exteriéru je prováděno dle metodiky pro „Lineární popis a hodnocení zevnější masných plemen skotu“. Základní metodické postupy testování a posuzování i odhadu plemenné hodnoty stanovuje vyhláška MZe k plemenářskému zákonu.

8. Plemenné hodnoty

Odhad plemenné hodnoty je prováděn pomocí víceznakového animal modelu (individuální model jedince). Podle naměřených hodnot v KUMP je souběžně stanovena plemenná hodnota pro přímý efekt, plemenná hodnota pro maternální efekt a u krav hodnota pro trvalé mateřské prostředí. Vzhledem k tomu, že v kontrole užitečnosti jsou v jednotlivých chovech podchyceni jak kříženci s masnými plemeny, tak i masná plemena, tvoří si tyto jedinci navzájem vrstevníky. Odhad plemenné hodnoty je proto prováděn souběžně jedním výpočtem pro všechna plemena se zohledněním plemenných skupin a heterozního efektu. Způsob, systém a počet vyhodnocovaných ukazatelů v rámci výpočtu plemenných hodnot se může měnit a doplňovat s ohledem na požadavky respektující šlechtitelské postupy definované tímto šlechtitelským programem.

Hodnocené vlastnosti:

- průběh porodu
- hmotnost při narození
- hmotnost ve věku 120 dnů
- hmotnost ve věku 210 dnů
- hmotnost ve věku 365 dnů
- u býků na OPB přírůstek v testu
- lineární hodnocení exteriéru

Způsob hodnocení je popsán modelovou rovnicí, ve které jsou uvedeny efekty genetické a efekty chovatelského prostředí, které ovlivňují naměřenou užitečnost.

Výsledky kontroly dědičnosti jsou publikovány jako plemenné hodnoty (PH) a nebo jako relativní plemenné hodnoty (RPH). Pro stanovení relativní plemenné hodnoty je využívána standardizovaná směrodatná odchylka 10. Pokud neupravuje publikování plemenných hodnot samostatný předpis ČSCHMS, stanovuje základní podmínky pro publikování výsledků kontroly dědičnosti rada PK.

Relativní plemenné hodnoty, které jsou publikovány

Růstová schopnost

- PePP RPH pro průběh porodu a hmotnost při narození v přímém efektu
- PeRu RPH pro růst v přímém efektu

- MePP RPH pro průběh porodu a hmotnost při narození v maternálním efektu
- MeRu RPH pro růst v maternálním efektu
- PrirT RPH pro přírůstek v testu na OPB

Lineární hodnocení

- VT RPH pro velikost těla
- DT RPH pro délku těla
- HM RPH pro hmotnost
- KT RPH pro kapacitu těla
- OS RPH pro osvalení
- UT RPH pro užitkový typ

Rozsah publikovaných PH může být upraven rozhodnutím RPK.

9. Rozsah zjišťování známých vad a zvláštností

Klub chovatelů plemene piemontese a ČSCHMS Praha ve spolupráci s odbornými pracovišti bude uplatňovat taková opatření, která zajistí účinnou eliminaci genetických vad a zvláštností bez významnějšího snížení genetického zisku. Zjišťování známých vad a zvláštností bude realizováno na základě podkladů získaných z těchto odborných pracovišť. Přitom bude respektovat postupy realizované v zahraničních populacích. Rozsah sledovaných vad a zvláštností bude rozšiřován podle potřeb v souvislosti se stupněm poznání.

10. Způsob vyhodnocování výsledků šlechtění plemene

Vyhodnocení realizace šlechtitelského programu a porovnání dlouhodobého vývoje vyhodnocuje Rada plemenné knihy plemene piemontese ve spolupráci s ČSCHMS. Výsledky zpracovává na základě dat z kontroly užitkovosti ČSCHMS. Zveřejňování je realizováno formou uzávěrky KUMP a je zveřejňováno v tištěné formě případně ve formě umožňující dálkový přístup (na webových stránkách ČSCHMS), příp. jinou formou.

11. Obecná ustanovení

Nedílnou součástí tohoto šlechtitelského programu je metodika pro „Lineární popis a hodnocení zevnějšku masných plemen skotu“, „Metodika kontroly užitkovosti skotu bez tržní produkce mléka“, „Metodika pro odchov a zkoušky vlastní užitkovosti býků masných plemen skotu“ a „Řád plemenné knihy piemontese“. Sporné případy související s tímto šlechtitelským programem řeší a rozhodnutí vydává Rada plemenné knihy plemene piemontese.

v Praze dne 10. 2. 2016

RŮSTOVÉ PARAMETRY

Standard výšky PI

býci ve věku od 6 do 24 měsíců

body	rozpětí	
	min.	max.
1		3,4
2	3,5	3,8
3	3,9	4,2
4	4,3	4,6
5	4,7	5,0
6	5,1	5,4
7	5,5	5,8
8	5,9	6,2
9	6,3	6,6
10	6,7	

jalovice ve věku od 6 do 24 měsíců

body	rozpětí	
	min.	max.
1		3,2
2	3,3	3,6
3	3,7	4,0
4	4,1	4,4
5	4,5	4,8
6	4,9	5,2
7	5,3	5,6
8	5,7	6,0
9	6,1	6,4
10	6,5	

Standard hmotnosti PI

býci ve věku 171 - 290 dnů

body	rozpětí hm. 210 d	
	min.	max.
1		204
2	205	221
3	222	233
4	234	243
5	244	252
6	253	262
7	263	272
8	273	284
9	285	301
10	302	

jalovice ve věku 171 - 290 dnů

body	rozpětí hm. 210 d	
	min.	max.
1		187
2	188	200
3	201	209
4	210	218
5	219	225
6	226	233
7	234	241
8	242	250
9	251	264
10	265	

Standard hmotnosti PI

býci ve věku 291 - 450 dnů

body	rozpětí hm. 365 d	
	min.	max.
1		399
2	410	423
3	424	439
4	440	455
5	455	469
6	470	484
7	485	499
8	500	515
9	516	531
10	533	

jalovice ve věku 291 - 450 dnů

body	rozpětí hm. 365 d	
	min.	max.
1		274
2	275	288
3	289	297
4	298	306
5	307	314
6	315	321
7	322	330
8	331	340
9	341	353
10	354	

Standard výšky PI býci

body	30 měs.	36 měs.	42 měs.	48 měs.
1				
do	127	128	129	130
2				
do	130	131	132	133
3				
do	132	133	134	135
4				
do	133	134	135	136
5				
do	135	136	137	138
6				
do	137	138	139	140
7				
do	138	139	140	141
8				
do	140	141	142	143
9				
do	143	144	145	146
10				

Standard výšky PI plemenice

body	28 mės.	30 mės.	36 mės.	42 mės.	48 mės.	54 mės.	60 mės.	72 mės.
1								
do	119	122	129	131	133	134	135	136
2								
do	121	124	131	133	135	136	137	138
3								
do	123	126	133	135	137	138	139	140
4								
do	124	127	134	136	138	139	140	141
5								
do	125	128	135	137	139	140	141	142
6								
do	126	129	136	138	140	141	142	143
7								
do	127	130	137	139	141	142	143	144
8								
do	129	132	139	141	143	144	145	146
9								
do	131	134	141	143	145	146	147	148
10								

Standard hmotnosti PI

Býci nad 24 měsíců

věk	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
24	do 510	533	586	665	720	775	854	907	930	
30	580	603	656	735	790	845	924	977	1000	
36	630	653	706	785	840	895	974	1027	1050	
42	670	693	746	825	880	935	1014	1067	1090	
48	710	733	786	865	920	975	1054	1107	1130	

Plemenice nad 15 měsíců

věk	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
15	do 309	323	332	341	349	356	365	375	388	
16	320	333	343	352	359	367	376	385	399	
17	334	348	358	367	375	383	391	402	416	
18	344	358	369	377	385	393	402	412	426	
19	353	368	378	386	394	402	411	421	435	
20	363	377	387	396	404	412	420	430	445	
21	372	386	396	405	413	421	429	440	454	
22	381	395	405	414	422	430	439	449	463	
23	390	404	414	423	431	439	448	458	472	
24	399	413	423	432	440	448	457	467	481	
25	385	407	423	437	449	462	476	491	513	
26	388	412	430	445	458	472	487	505	529	
27	396	420	437	452	466	480	495	512	537	
28	403	427	445	460	474	488	503	520	544	
29	403	429	448	465	480	495	511	530	557	
30	409	435	454	471	486	501	517	536	563	
36	444	470	489	506	521	536	552	571	597	
42	471	498	517	533	548	563	580	599	625	
48	499	525	544	561	576	591	607	626	652	
54	526	553	572	588	603	618	634	654	680	
60	554	580	599	615	630	646	662	681	707	
61 a víc	558	585	604	620	635	650	667	686	712	

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA ŠLECHTITELSKÉHO PROGRAMU

Piemontese

plemenný býk

mladý plemenný býk

kráva s teletem

kráva s teletem

kráva s teletem

tele